

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžo/60/2015
Identifikačné číslo spisu: 1014200450
Dátum vydania rozhodnutia: 26.01.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1014200450.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: O., zastúpený: Mgr. Peter Hargaš, advokát, so sídlom AK Košická 56, 821 08 Bratislava proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Dunajská 68, 820 04 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo dňa 28. januára 2014, č.: 2014/9747/7670/OPČ-SSZ, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S 57/2014-39 zo dňa 19. mája 2015, jednomyseľne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S 57/2014-39 zo dňa 19. mája 2015 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1.

Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 5S 57/2014-39 zo dňa 19. mája 2015 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného uvedeného v úvodnej časti tohto uznesenia, žiadajúc jeho zrušenie a vrátenie veci žalovanému na ďalšie konanie. Žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia uvedeného rozsudku vyplýva, že krajský súd z administratívneho spisu žalovaného zistil, že dňa 04.10.2013 žalobca požiadal podľa § 34 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách v zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon č. 5/2004 Z. z.“ alebo „zákon o službách zamestnanosti“) o zaradenie do evidencie uchádzačov o zamestnanie na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava. V žiadosti uviedol, že pracovný pomer u posledného zamestnávateľa skončil výpoveďou zo strany zamestnanca bez udania dôvodu a v žiadosti tiež prehlásil, že nevykonáva slobodné povolanie podľa osobitných predpisov, ani zárobkovú činnosť v členskom štáte Európskej únie alebo v cudzine, rovnako nevedie súdny spor so zamestnávateľom o neplatnom skončení pracovného pomeru alebo súdny spor o zrušení rozhodnutia orgánu štátnej správy o skončení štátnozamestnaneckého pomeru alebo služobného pomeru a že vykonáva zárobkovú činnosť na základe pracovnoprávneho vzťahu alebo právneho vzťahu podľa osobitného predpisu mzdou nepresahujúcou 75% zo sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu podľa osobitného predpisu platného k

prvému dňu kalendárneho mesiaca, za ktorý sa preukazuje výška mzdy alebo odmeny. Súčasťou administratívneho spisu je registračný list fyzickej osoby 257369/13 zo dňa 04.10.2013, ktorým je potvrdené, že žiadateľ je odo dňa 03.10.2013 zamestnaný u spoločnosti C. s.r.o., so sídlom P., XXX XX Bratislava, IČO: XX XXX XXX. O žiadosti o zaradenie do evidencie uchádzačov o zamestnanie úrad rozhodol dňa 05.11.2013 rozhodnutím č. k.: BA5/ÚSZ/ZAM/2013/42637 tak, že podľa § 34 ods. 14 písm. h/ zákona o službách zamestnanosti žiadateľa nezaradil do evidencie uchádzačov o zamestnanie. Svoje rozhodnutie úrad odôvodnil tým, že mal výpisom z obchodného registra zistené, že žiadateľ ku dňu podania žiadosti o zaradenie do evidencie uchádzačov o zamestnanie je spoločníkom a konateľom v spoločnosti Q. s.r.o. a C. s.r.o., čím nespĺňa podmienku podľa § 6 ods. 1 písm. c/ zákona o službách zamestnanosti. Včas podaným odvolaním doručeným úradu dňa 27.11.2013 žiadateľ toto rozhodnutie napadol opravným prostriedkom domáhajúc sa jeho zrušenia a zaradenia do evidencie uchádzačov tvrdiac, že správny orgán prvého stupňa vo veci nevykonal dostatočné šetrenie, pretože inak by vedel z evidencie, že odo dňa 04.10.2013 je v pracovnom pomere na základe pracovnej zmluvy so zamestnávateľom C. s.r.o., IČO: XX XXX XXX, o čom aj predložil doklad - potvrdenie o mzde/odmene za zárobkovú činnosť. Potom s odkazom na uvedené a tvrdiac, že od 04.10.2013 je riadne zamestnaný, podľa § 4 ods. 1 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti je považovaný za zamestnanca a nespĺňa zákonnú definíciu samostatne zárobkovo činnnej osoby. Tvrdil, že teda nemôže prevádzkovať alebo vykonávať podľa zákona o službách zamestnanosti samostatne zárobkovú činnosť a súčasne, že týmto žiadateľ osvedčuje, že rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa je v rozpore so zákonom a preto je ho potrebné zrušiť. V tejto súvislosti ešte pripomenul, že jeho hrubá mzda, tak ako je uvedená v potvrdení, nepresahuje sumu 120,- eur mesačne. Uviedol, že v prílohe odvolania v predloženom potvrdení o mzde/odmene za zárobkovú činnosť, ktorú žiadateľovi vystavila spoločnosť C. s.r.o. dňa 13.11.2013 je preukázané, že žiadateľ vykonáva zárobkovú činnosť od 04.10.2013 na dobu neurčitú na základe pracovnej zmluvy s hrubou mzdou 111,31 eur vyplatenou v mesiaci 11/2013 (čistá 96,42 eur), čo bolo potvrdené konateľom obchodnej spoločnosti, t.j. R. I.. O odvolaní rozhodol žalovaný dňa 28.01.2014 č. 2014/9747/7670/OPČ-SZZ tak, že odvolanie účastníka konania zamietol a napadnuté rozhodnutie úradu č. k.: BA5/ÚSZ/ZAM/2013/42637 zo dňa 05.11.2013 ako vecne správne potvrdil.

Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu preskúmal v intenciách ustanovení § 4 ods. 1 zákona o službách zamestnanosti, v spojení s § 5 ods. 1 písm. a/, ods. 2, s § 6 ods. 1, ods. 2 písm. a/, ods. 3, s § 34 ods. 14, písm. h/ a s § 70 ods. 1 uvedeného zákona, ktorú právnu úpravu citoval, postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej v druhej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, upravujúcej rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov.

Krajský súd konštatoval, že napadnuté rozhodnutie žalovaného je vecne správne a zákonné, vychádzajúce zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu čo do plnosti a presnosti zistení a rovnako postup konajúcich správnych orgánov nie je zaťažený žiadnou takou vadou, ktorá by mohla prívodiť nezákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Považoval za nesporne preukázané, že v čase podania žiadosti žalobcu o zaradenie do evidencie uchádzačov o zamestnanie tento bol zároveň konateľom a spoločníkom v spoločnostiach Q. s.r.o. a C. s.r.o. a súčasne bol zamestnaný na základe pracovnej zmluvy z 03.10.2013 uzatvorenej medzi spoločnosťou C. s.r.o. so sídlom P., XXX XX T., IČO: XX XXX XXX a žalobcom ako zamestnancom s dňom nástupu 03.10.2013 a mesačnou mzdou 111,31 eur brutto.

Vychádzajúc z uvedeného krajský súd sa stotožnil s názorom žalovaného, že žalobca nie je zamestnancom na účely zákona o službách zamestnanosti, tomuto pre uvedené nesvedčí podmienka uchádzača o zamestnanie, ale status samostatne zárobkovo činnnej osoby v zmysle § 5 ods. 1 písm. a/ zákona o službách zamestnanosti. Uviedol, že v danom prípade je určujúcim, že žalobca vykonáva (a aj v časti podania žiadosti dňa 04.10.2013 o zaradenie do evidencie uchádzačov o zamestnanie) obchodnú zárobkovú činnosť na dosiahnutie príjmu. A potom za daných okolností pre účely zákona o službách zamestnanosti je žalobca spoločníkom dvoch vyššie menovaných obchodných spoločností s ručením

obmedzeným a bez ďalšieho je považovaný za samostatne zárobkovo činnú osobu, ktorá vykonáva svoju zárobkovú činnosť ako zamestnanie (§ 6 ods. 1). Za správny považoval aj právny záver žalovaného a správneho orgánu prvého stupňa, keď podľa § 34 ods. 14 písm. h/ zákona o službách zamestnanosti žalobcu ako účastníka konania do evidencie uchádzačov o zamestnanie nezaradili, poukazom na to, že záver žalovaného je plne korešpondujúci s už v tomto konštantnou judikatúrou NS SR i ÚS SR (pozri napr. I. ÚS 518/2013-102 zo 7. augusta 2013).

Vo vzťahu k námietke žalobcu o nepreskúmateľnosti rozhodnutia správneho orgánu pre nedostatok dôvodov, krajský sud uviedol, že i keď prvostupňové rozhodnutie uvedenou vadou trpí, avšak táto bola rozhodnutím žalovaného odstránená, keď dostatočne dôvodne a preskúmateľne odvolací orgán dôvody nezaradenia žalobcu do evidencie uchádzačov o zamestnanie v svojom rozhodnutí uviedol.

Krajský súd žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu podľa § 250j ods. 1 O.s.p. zamietol.

O trovách konania rozhodol krajský súd podľa § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že v konaní neúspešnému žalobcovi náhradu trov nepriznal, keď základnou procesnou podmienkou pre priznanie je vecný úspech v konaní.

2.

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu sa v zákonnej lehote odvolal žalobca. Navrhoval, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alternatívne žiadal, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného zruší a vec vráti na ďalšie konanie. Uplatnil si náhradu trov konania.

V dôvodoch odvolania žalobca namietal, že rozsudok krajského súdu trpí inou vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (aplikácia § 4 zákona o službách zamestnanosti) a postupom súdu prvého stupňa mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (nemožnosť sa vyjadriť k tvrdeniam žalovaného).

Žalobca predovšetkým namietal, že postupom súdu prvého stupňa mu bolo odňaté právo konať pred súdom v zmysle § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p., keď počas pojednávania dňa 19.05.2015 bolo do spisu a žalobcovi odovzdané krátkou cestou „stručné vyjadrenie žalovaného na účely pojednávania 19.05.2015“, ktoré obsahuje viac ako dve strany rôznych úvah, ktoré písomné podanie nebolo na pojednávaní žiadnym spôsobom odprezentované, pričom žalobca nemal čas sa s ním oboznámiť a súd prvého stupňa mu neumožnil k tomu písomnému stanovisku sa vyjadriť.

Žalobca vytykal súdu prvého stupňa, že napadnutým rozsudkom vec nesprávne právne posúdil, respektíve vec vôbec právne neposúdil, keďže prvostupňový súd náležite napadnutý rozsudok neodôvodnil, považujúc rozsudok za nepreskúmateľný pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov. V danej súvislosti žalobca poukázal na to, že súd prvého stupňa v napadnutom rozsudku iba opakuje tvrdenia uvedené v žalobe a vo vyjadrení žalovaného, uvádza ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb., iba opisuje priebeh konania pred podaním žaloby, ďalej uvádza ustanovenia zákona o službách zamestnanosti a následne stroho konštatuje, že napadnuté rozhodnutie žalovaného je vecne správne a zákonné. Namietal, že súd prvého stupňa žiadnym spôsobom nezdôvodnil, prečo neprihliadol na zákonné znenia uvedené v ustanovení v § 4 a v § 5 ods. 1 písm. a/ zákona o službách zamestnanosti. Tiež vytykal prvostupňovému súdu, že na žiadnom mieste v rozsudku nezdôvodnil, prečo neprihliadal na celú definíciu uvedenú v § 5 ods. 1 písm. a/ zákona o službách zamestnanosti a teda vôbec neuviedol, prečo neprihliadol na poslednú časť „... ak nie je zamestnanec,..." Namietal, že z dôvodov napadnutého rozsudku nie je zrejmé ako dospel súd prvého stupňa k záveru, že žalobca vykonáva samostatne zárobkovú činnosť ako zamestnanec, keď takéto tvrdenie je v priamom rozpore s § 4 zákona o službách zamestnanosti.

Žalobca ďalej uviedol, že pokiaľ súd prvého stupňa poukazuje aj na konštantnú judikatúru NR SR a ÚS

SR, avšak bližšie iba uviedol ako príklad I. ÚS 518/2013-102, uvedené rozhodnutie je pre toto konanie nepoužiteľné, pretože v roku 2006 bol zákon o službách zamestnanosti platný v úplne v inom znení ako tomu bolo v roku 2014.

Poukázal na to, že v identickej veci (rovnaký skutkový stav a argumentácia žalovaného) vedenej na Krajskom súde Bratislava pod sp. zn.: 1S/52/2014 súd vrátil vec správneho orgánu pre nezrozumiteľnosť a i keď toto rozhodnutie nebolo právoplatné, súd prvého stupňa tvrdenú skutočnosť nechal úplne bez povšimnutia.

Poukazom na právnu úvahu žalovaného uvedenú v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, žalobca uviedol, že takéto zdôvodnenie považuje za absolútne nezrozumiteľné, keď z uvedeného nie je zrejmé prečo žalovaný nepovažuje žalobcu za zamestnanca. V tejto súvislosti žalobca tiež tvrdil, že žalovaný tiež opomenul v odôvodnení rozhodnutia UPSVaR uviesť zákonnú definíciu zamestnanca podľa § 4 zákona o službách zamestnanosti, pretože inak by nemohol dospieť k uvedenému tvrdeniu, že žalobca nie je zamestnanec na účely zákona o službách zamestnanosti.

Záverom žalobca zdôraznil, že považuje rozsudok súdu prvého stupňa za nezrozumiteľný a rovnako aj rozhodnutie žalovaného, keď z odôvodnenia nie je zrejmé, akými úvahami sa súd pri rozhodovaní spravoval a na základe ktorých dospel k svojmu právnomu posúdeniu, namietajúc, že v odôvodnení sa vôbec nevysporiadal s námietkami žalobcu uvedenými v žalobe. Dôvodil, že odôvodnenie rozsudku, ktoré je len reprodukciou znenia zákona, na na základe ktorého súd rozhodol, nemožno považovať za náležité a riadne odôvodnenie rozsudku.

3.

K odvolaniu žalobcu sa žalovaný vyjadril tak, že navrhoval napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdiť. Nesúhlasil s dôvodmi žalobcu uvedenými v jeho odvolaní. Trval na na dôvodoch uvedených v žalobe napadnutom rozhodnutí a vo vyjadrení k žalobe. Výslovil názor, že námietky žalobcu nie sú takými, ktoré by odôvodňovali zrušenie alebo zmenu rozsudku krajského súdu, nakoľko vo svojom odvolaní nenavrhujú žiadne nové dôkazy alebo nové skutočnosti, ktoré by mali vplyv na zákonnosť rozsudku.

4.

Podľa § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok účinný od 01.07.2016 odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok - ďalej len „S.s.p.“) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach podaného odvolania žalobcu (§ 246c ods. 1 prvá veta O.s.p. a § 212 ods. 1 O.s.p. a § 492 ods. 2 S.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p., § 492 ods. 2 S.s.p.), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk <. (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 O.s.p. a s § 492 ods. 2 S.s.p.) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Predmetom odvolacieho konania v danej veci bol rozsudok, ktorým krajský súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného zo dňa 28. januára 2014, č.: 2014/9747/7670/OPČ-SSZ, žiadajúc aby krajský súd napadnuté rozhodnutie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu v spojení s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu, ako aj konania im prechádzajúce, najmä z toho

pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal so zásadnými námietkami žalobcu uvedenými v žalobe a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného.

Predmetom preskúmovacieho konania v danej veci je rozhodnutie a postup žalovaného správneho orgánu zo dňa 28. januára 2014, č.: 2014/9747/7670/OPČ-SSZ, ktorým žalovaný rozhodol s konečnou platnosťou o nezaradení žalobcu do evidencie uchádzačov o zamestnanie v zmysle ustanovení zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti.

Odvolačný súd z predloženého spisového materiálu krajského súdu, súčasťou ktorého tvoril administratívny spis, zistil, že žalovaný preskúmaným rozhodnutím č.: 2014/9747/7670/OPČ-SSZ, zo dňa 28.01.2014 podľa § 59 ods. 2 správneho poriadku zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu - Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, č. k.: BA5/ÚSZ/ZAM/2013/42637 zo dňa 05.11.2013.

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava uvedeným prvostupňovým rozhodnutím rozhodol tak, že podľa § 34 ods. 14 písm. h/ zákona o službách zamestnanosti žalobcu ako žiadateľa nezaradil do evidencie uchádzačov o zamestnanie z dôvodov, že žalobca nespĺňa podmienku podľa § 6 ods. 1 písm. c/ zákona o službách zamestnanosti, keď ku dňu podania žiadosti o zaradenie do evidencie uchádzačov o zamestnanie bol spoločníkom a konateľom v spoločnosti Q. s.r.o. a C. s.r.o..

Žalobca v administratívnom konaní ako aj v žalobe namietal nesprávne právne posúdenie jeho nároku uplatneného v žiadosti o jeho zaradenie do evidencie uchádzačov o zamestnanie žalovaným správnym orgánom. Taktiež v odvolaní proti prvostupňovému rozsudku namietal nesprávne právne posúdenie veci súdom prvého stupňa. Tvrdil, že od 04.10.2013 je riadne zamestnaný, teda podľa § 4 ods. 1 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti je považovaný za zamestnanca a nespĺňa zákonnú definíciu samostatne zárobkovo činnnej osoby, keďže odo dňa 04.10.2013 je v pracovnom pomere na základe pracovnej zmluvy so zamestnávateľom C. s.r.o., IČO: XX XXX XXX, o čom aj predložil doklad - potvrdenie o mzde/odmene za zárobkovú činnosť.

Odvolačný súd z predloženého spisu krajského súdu tiež zistil, že súd prvého stupňa vo veci nariadil pojednávanie dňa 19.05.2015, na ktorom žalovaný založil do súdneho spisu vyjadrenie na účely pojednávania 19.05.2015, ktorého sa právny zástupca žalovaného vo svojom ústnom vyjadrení na tomto pojednávaní súdu mal pridržovať v celom rozsahu. Uvedené vyjadrenie súd prvého stupňa žalobcovi odovzdal krátkou cestou. Z obsahu zápisnice o pojednávaní súdu nevyplýva ako sa s týmto vyjadrením žalovaného vysporiadal prvostupňový súd a aké stanovisko k nemu zaujal žalobca, keď prvostupňový súd v zápisnici neuvádza, či a akým spôsobom oboznámil predložené vyjadrenie a aké stanovisko k tomuto vyjadreniu žalobca predniesol, resp. nevyužil svoje právo sa k nemu vyjadriť, napriek tomu, že bol súdom k tomu vyzvaný.

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

V zmysle § 247 ods. 1 O.s.p. podľa ustanovení druhej hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 246c ods. 1 O.s.p. pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona. Opravný prostriedok je prípustný, len ak je to ustanovené v tejto časti. Proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov

vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Odvolací súd upriamuje pozornosť na to, že aj keď súd v procese súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného správneho orgánu nie je súdom skutkovým, jeho úlohou pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (§§ 247 a nasl. O.s.p.) je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi, a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia.

Pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 O.s.p.).

V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 O.s.p.).

Povinnosťou správneho súdu v procese súdneho prieskumu je postupovať v intenciách právnej úpravy ustanovenej v §§ 247 a nasl. O.s.p. a v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. podľa právnej úpravy ustanovenej v prvej a tretej časti Občianskeho súdneho poriadku.

Taktiež povinnosťou správneho súdu v odôvodnení svojho rozhodnutia vo veci samej je v súlade s § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 157 ods. 2 O.s.p. uviesť, čoho sa žalobca domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril žalovaný, stručne, jasne a výstižne vysvetliť, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, ako vec právne posúdil a dať odpoveď na zásadné otázky týkajúce sa predmetu súdneho prieskumu nastolené žalobcom v žalobe. Súčasne povinnosťou súdu je dbať aj na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa a postupu mu predchádzajúceho v rozsahu odvolacích dôvodov mal preukázané, že súd prvého stupňa v procese súdneho prieskumu začatého na základe žaloby žalobcu náležite nepostupoval v zmysle zákonných procesných pravidiel nastolených zákonodarcom v druhej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku uvedených vyššie.

Vychádzajúc z citovanej právnej úpravy povinnosťou súdu prvého stupňa v rámci súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia odvolacieho správneho orgánu v spojení s prvostupňovým správnym rozhodnutím a konaní im predchádzajúcich, bolo postupom podľa právnej úpravy ustanovenej v druhej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku v súlade so základnými procesnými zásadami konania, preskúmať zákonnosť žalobou napadnutých rozhodnutí správnych orgánov oboch stupňov a v odôvodnení napadnutého rozsudku náležite odôvodniť svoje skutkové zistenia a právne závery, teda rozsudok odôvodniť tak, aby jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom bolo zrejmé, v akom rozsahu vykonal súdny prieskum napadnutého rozhodnutia žalovaného a postup mu predchádzajúci, z akých podkladov pri svojom rozhodovaní vychádzal, ktoré skutočnosti považoval za preukázané, stručne, jasne a výstižne vysvetliť, akými úvahami sa riadil pri hodnotení skutkových a právnych okolností namietaných v žalobe a zodpovedal na najdôležitejšie otázky vo vzťahu k hmotnoprávnemu nároku, ktorý bol predmetom súdneho prieskumu. V danom prípade vysporiadať sa so zásadnou námietkou žalobcu, že keď je od 04.10.2013 zamestnaný, tak podľa § 4 ods. 1 zákona o službách zamestnanosti je považovaný za zamestnanca a nemohol spĺňať zákonnú definíciu samostatne zárobkovo činnej osoby,

čím spĺňa podmienky pre zaradenie do evidencie uchádzačov o zamestnanie.

Odvolací súd upriamuje pozornosť na to, že problematike týkajúcej sa povinnosti súdu náležite zdôvodniť svoje rozhodnutie venoval značnú pozornosť vo svojej judikatúre aj Ústavný súd Slovenskej republiky - napr. v náleze č. sp. zn. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 243/07, I. ÚS 114/08, III. ÚS 36/2010. Ústavný súd konštatoval, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa uskutočňuje v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu; jedným z týchto princíпов, predstavujúcim súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúcim ľubovôľu pri rozhodovaní, je povinnosť súdov svoje rozhodnutia odôvodniť v súlade so zákonnou úpravou. Z odôvodnenia totiž musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Povinnosťou súdu je presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť, pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Z odôvodnenia rozhodnutia teda musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Porušením práva na spravodlivý proces môže byť aj situácia, kedy v hodnotení skutkových zistení absentuje určitá časť skutočností, ktoré vyšli v konaní najavo, ale náležitým spôsobom v celom súhrne posudzovaných skutočností neboli zhodnotené. Ústavný súd vo svojej judikatúre tiež zdôraznil, že orgán štátnej moci by mal vo svojej argumentácii, obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia, dbať aj na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, ako aj závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé, odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné a formulovať odôvodnenie je povinný spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská. Nedostatky odôvodnenia zakladajú vadu nepreskúmateľnosti rozhodnutia.

Uvedenou problematikou sa už viackrát zaoberal aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) - napr. v rozhodnutí *Kraska c. Švajčiarsko* z 29. apríla 1993, séria A, č. 254-B, s. 49, § 30 konštatoval, že z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie. Rovnako ESLP pripomína, že rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (*García Ruiz c. Španielsku* z 21. januára 1999).

Judikatúra ESLP a ani Ústavného súdu SR pritom nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument.

Vzhľadom k uvedenému odvolací súd v danej veci považuje odôvodnenie napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa za nejasné a neurčité, keď prvostupňový súd v odôvodnení rozsudku neuviedol jasným a zrozumiteľným spôsobom svoju právnu úvahu, na základe ktorej prijal svoj záver o zákonnosti rozhodnutia žalovaného, pričom zásadnej námietke žalobcu nevenoval žiadnu pozornosť, v dôsledku čoho odôvodnenie rozsudku trpí vadou vykazujúcou znaky formalizmu a arbitrážnosti. Súd prvého stupňa teda náležite nepostupoval v intenciách zákonnej úpravy Občianskeho súdneho poriadku a ani v intenciách ustálenej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky a ESLP. Skutočnosť, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa náležitým spôsobom nevyplýva jasná a určitá odpoveď na zásadný argument žalobcu k nezákonnosti rozhodnutia žalovaného, namietajúci v žalobe a ani jeho právna úvaha, podmieňujúca jeho záver o zákonnosti rozhodnutia žalovaného, má za následok nepreskúmateľnosť prvostupňového rozsudku pre nedostatok dôvodov. Vzhľadom k uvedenému odvolací súd v preskúmvanej veci ani nemohol posúdiť dôvodnosť odvolacích námietok žalobcu uvedených v odvolaní proti rozsudku krajského súdu v merite veci.

Vychádzajúc zo skutkových zistení vyplývajúcich zo spisu krajského súdu, odvolací súd súčasne zistil, že prvostupňový súd svojim postupom odňal žalobcovi ako účastníkovi konania právo na spravodlivý

proces, keď písomné vyjadrenie žalovaného ním predložené na pojednávaní súdu, ktorého sa žalovaný mal v celosti vo svojom prednese na tomto pojednávaní pridržiavať, síce žalobcovi krátkou cestou doručil, avšak jeho obsah ani v stručnosti na pojednávaní neoboznámil a ani žalobcovi nedal možnosť sa k nemu vyjadriť. Takýto postup prvostupňového súdu je preto nutné považovať za nesúladný s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj s čl. 6 ods. 1 Dohovoru na ochranu ľudských práv a základných slobôd.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 492 ods. 2 S.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. a v spojení s § 221 ods. 1 písm. f/, ods. 2 O.s.p. a s § 246c ods. 1, veta prvá O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Súčasne odvolací súd upriamuje pozornosť, že pokiaľ súd prvého stupňa správnosť právnej úvahy a právneho záveru opiera o judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, by mal aspoň príkladmo uviesť uvedením spisovej značky rozhodnutia, v ktorých rozhodol najvyšší súd vo veci s obdobnou problematikou. Pokiaľ prvostupňový súd v danom prípade v odôvodnení napadnutého rozsudku poukázal na judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 518/2013-102, mal uviesť právny záver ústavného súdu podmieňujúci správnosť úsudku súdu prvého stupňa v preskúmvanej veci.

Najvyšší súd súčasne poukazuje na to, že napriek apelačnému opravnému systému, ktorý sa v správnom súdnictve v Slovenskej republike v zmysle príslušnej právnej úpravy v zásade uplatňuje, primárne preskúmava zákonnosť napadnutého rozhodnutia správneho orgánu krajský súd ako súd prvého stupňa. Úlohou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu odvolacieho je preskúmavať vecnú správnosť prvostupňových rozhodnutí a nie nahrádzať prieskumnú činnosť súdu prvého stupňa vrátane odôvodňovania rozhodnutia.

V ďalšom konaní úlohou prvostupňového súdu bude opätovne sa vecou dôsledne zaoberať, vec prejednať v medziach podanej žaloby, posúdiť zákonnosť rozhodnutia a postupu žalovaného v spojení s rozhodnutím a postupom prvostupňového správneho orgánu a vo veci opätovne rozhodnúť, a svoje rozhodnutie aj riadne a presvedčivo odôvodniť, vysporiadajúc sa so žalobnými námietkami žalobcu. V novom rozhodnutí krajský súd opätovne rozhodne o náhrade trov konania, vrátane o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 v spojení s § 246c ods. 1 vety prvej O.s.p. a s § 492 ods. 2 S.s.p.). Súd prvého stupňa v ďalšom konaní bude postupovať podľa procesných noriem účinných od 1. júla 2016 v súvislosti s nadobudnutím účinnosti Správneho súdneho poriadku.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jednohlasne (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.